O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

____________ T.S.Sharipov

2024 yil «__» avgust

BUXGALTERIYA HISOBI AXBOROT TIZIMI

FAN SILLABUSI

Sirtqi ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi : 400 000 – Bisnes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 – Bisnes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410100–Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi ta'lim bo'limi
60410100– Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi	**Buxgateriya hisobi axborot tizimi**
Fan turi	**Majburiy**
Fan kodi	**PROAP6**
Yil	**4**
Semestr	**7**
Ta'lim shakli	**Sirtqi**
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	**180**
Ma'ruza	**14**
Amaliy mashg'ulotlar	**14**
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	**152**
Kredit miqdori	**6**
Baholash shakli	**Imtihon**
Fan tili	**O'zbek**

Fan maqsadi(FM)

FM	Fanni o'qitishdan maksad - talabalarga zamonaviy avtomatlashtirilgan iktisodiy axborot tizimlari orkali xujalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya xisobining dastlabki xujjatlari asosida yuritish, moliyaviy, statistik va solik xisobotlarini tayyorlash va topshirish buyicha bilim va amaliy kunikmalarni shakllantirishdan iborat.
	"Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishida ta'lim olayotgan talabalar kelgusida o'zlarining ish faoliyatlarida mazkur dasturlardan foydalanadilar. Shu bois, "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishiga «Buxgalteriya xisobining kompyuterlashtirilgan tizimlari» fanini o'qitish muhim ahamiyat kasb etadi.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	"Moliyaviy buxgalteriya hisobi 1"fani
2.	"Boshqaruv hisobi 1" fani
3.	"Iqtisodiy tahlil" fani

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Buxgalteriya hisobining axborot tizimlari fanining predmeti va usullari o'rganish
TN2	Buxgalteriya hisobi axborot tizimlarining amaliy tomonlarini o'rganish
TN3	Hisob bo'yicha amaliy dasturlar paketlari to'grisidagi tushunchalar haqida tasavvurga ega bo'lishi
TN4	Buxgalteriya hisobini avtomatlashtirishning zamonaviy dasturlari
TN5	Elektron rakamli imzoning mazmuni va mohiyati

TN6	Moliyaviy va soliq hisoboti shakllarini tuzish tartibi
TN7	Buxgalteriya hisobi axborotining ta'rifi. tasniflanishi va xususiyatlari
TN8	Korxona xususiyatidan kelib chikkan holda schyotlar rejasiga o'zgartirish va qo'shimchalarni kiritish
TN9	Faoliyat ko'rsatayotgan korxona ma'lumotlaridan foydalanilgan holda boshlangich qoldiqlarni shakllantirish
TN10	Boshlangich qoldiqlarni kiritish
TN11	Schyotlar bo'yicha qoldiqlarni kiritishni bilishi va ulardan foydalana olishi
TN12	Xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda avtomatlashgirilgan axborot texnologiyalarining qo'llanilishi
TN13	Moliyaviy va soliq hisoboti shakllarini tuzish tartibi ko'nikmalariga ega bo'lishi

Fan mazmuni		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Ajratil-gan soat**
M1	Buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini axborot tizimiga kiritish	2
M2	Xodimlar bilan mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	2
M3	Naqd pulsiz hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	2
M4	Kassadagi pul mablag'lari hisobini avtomatlashtirish	2
M5	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobini avtomatlashtirish	2
M6	TMZ hisobini avtomatlashtirish	2
M7	Buxgalteriya hisobi axborot tizimi dasturida moliyaviy hisobotni tayyorlash	2
	Jami	**14**
Mashg'ulotlar shakli: amaliy (A)		
A1	Buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini axborot tizimiga kiritish	2
A2	Xodimlar bilan mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	2
A3	Naqd pulsiz hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	2
A4	Kassadagi pul mablag'lari hisobini avtomatlashtirish	2
A5	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobini avtomatlashtirish	2
A6	TMZ hisobini avtomatlashtirish	2
A7	Buxgalteriya hisobi axborot tizimi dasturida moliyaviy hisobotni tayyorlash	2
	Jami	**14**
Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	"Buxgalteriya hisobining dasturiy komplekslari" fanining mazmuni va mohiyati	8
MT2	Buxgalteriya hisobi ma'lumotlarini axborot tizimiga kiritish	8
MT3	Xodimlar to'g'risidagi ma'lumotlarni axborot tizimiga kiritish	8
MT4	Xodimlar bilan mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	8
MT5	Naqd pulsiz hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	8
MT6	Kassadagi pul mablag'lari hisobini avtomatlashtirish	8
MT7	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar hisobini avtomatlashtirish	8
MT8	TMZ hisobini avtomatlashtirish	8

MT9	Hisobdor shaxslar bilan xisob-kitoblar xisobini avtomatlashtirish	8
MT10	Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob-kitoblar hisobini avtomatlashtirish	8
MT11	Buxgalteriya hisobining kompyuterlashtirilgan tizimlari dasturida moliyaviy hisobotni tayyorlash	8
MT12	Elektron soliq xizmatlari portalining mohiyati va vazifalari	8
MT13	Foyda solig'i hisob-kitobi hisobotini elektron shaklda tuzish va davlat soliq xizmati organlariga jo'natish	8
MT14	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i va ijtimoiy soliq hisob-kitobi hisobotini elektron shaklda tuzish va davlat soliq xizmati organlariga jo'natish	8
MT15	Aylanmadan olinadigan soliq hisob-kitobi hisobotini elektron shaklda tuzish va davlat soliq xizmati organlariga jo'natish	10
MT16	Moliyaviy hisobot shakllarini elektron shaklda tuzish va davlat soliq xizmati organlariga jo'natish	10
MT17	Shaxsiy jamg'arib boriladigan pensiya hisobini elektron shaklda yuborish	10
MT18	Davlat statistika hisobotini elektron shaklda tuzish va taqdim etish	10
	Jami	**152**

	Asosiy adabiyotlar
1	Уразов К.Б., Пўлатов М.Э. Бухгалтерия хисоби. Дарслик. –Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2020. 564 бет.
2	Ташназаров С.Н. Молиявий хисоботнинг халкаро стандартлари: Олий ўкув юртлари магистратура мутахассисликлари учун дарслик. – Тошкент: «IQTISOD-MOLIYA», 2019. – 584-б. https://www.academia.edu
3	Toshmatov N. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. Дарслик. – T.: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati" nashriyoti, 2019. 376 bet.
4	Toshmatov N., Ismanov I., Buzurkhanov S. Moliyaviy hisob va hisobot. Darslik. T.:-"Sano-standart" nashriyoti, 2019. 560 bet
5	Hasanov B.A., Hashimov A.A., Muhametov A.B., Abduvohidov A.A. Buxgalteriya hisobi. Дарслик.- T.: "Iqtisodiyot dunyosi", 2021. 992 bet
6	Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. -T.: Fan va texnologiya, 2019. 289 b.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	"O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni
2	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017.
3	Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017.
4	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017
5	Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2017
6	"Elektron rakamli imzo tugrisida"gi Uzbekiston Respublikasi Konuni. - T., 2012.
7	O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya xisobi tugrisida»gi Konuni. -T.. 2016 yil 13 aprel (yangi tahrir).

8	Kucharov J. A. Moliyaviy va boshqaruv hisobi fanidan masalalar va keyslar to'plami. Uslubiy qo'llanma. S.: SamISI, 2018.
	Интернет сайтлари: 1. http://www.soliq.uz 2. http://www.ziyonet.uz 3. http://www.lex.uz 4. http://www.sies.uz 5. http://www.gazeta.uz 6. http://www.norma.uz 7. http://www.fcm.uz 8. http://www.stat.uz

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi me'zonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim daajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyat va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy hatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa.

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan boyicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi maczularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

d) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasini qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	**B.F.Boronov - SamISI "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi dos.v.b, DSc**
E-mail	bobur_boronov@gmail.com
Tashkilot	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar	**Z.X.Abdullayev** - Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti Samarqand filiali ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari, PhD **S.Isanov** - "Mini Max Finance" MCHJ buxgalterlik tashkiloti bosh hisobchisi

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ S-02-05/1)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i — **I.E.Shodmonov**

Fakultet dekani — **F.Abdukarimov**

Kafedra muduri — **S.N.Tashnazarov**

Tuzuvchi — **B.F.Boronov**